

Příloha ke změnovému formuláři bodu 05.31 - Režimy pro klima a životní prostředí – Celofaremní ekoplatba – Neprodukční plochy (vyčlenění z R+U+G): úprava podmínky pro splnění podílu a možnosti plnění neprodukčních ploch

Nový text je podtržený, původní text přeškrtnutý

Důvody, které změnu opodstatňují

Česká republika v návaznosti na publikované nařízení Evropského parlamentu a rady (2024/1468), které vyšlo dne 24. 5. 2024 v Úředním věstníku EU, navrhuje **pro žadatele základní celofaremní ekoplatby úpravu podmínky pro splnění podílu neprodukčních ploch včetně změny možnosti plnění na období 2025+**; jedná se o dílčí podmínku, kterou povinně plní žadatel o základní celofaremní ekoplatbu na standardní ornou půdu. **Česká republika reflektuje tímto zásadní změnu stran úpravy/nahrazení položky DZES 8.**

Očekávané účinky změny

Provedením navrhované změny, tedy **úpravu podmínky pro splnění podílu neprodukčních ploch včetně změny možnosti plnění na období 2025+, bude poskytnuta větší flexibilita při provádění zemědělských činností s ohledem na rostoucí výzvy a hospodářskou nejistotu.**

Úprava nastavení podmínky neprodukčních ploch se v návaznosti na výše uvedenou změnu legislativního rámce SZP odklání od původně předpokládaných podmínek, nicméně Řídící orgán zaručuje dostatečnou úroveň naplňování cílů neprodukčních a jiných environmentálně cenných ploch díky řadě dalších nástrojů Strategického plánu. **Česká republika má celkovým nastavením Zelené architektury nadstandardní přístup k řešení tématu neprodukčních a jiných environmentálně cenných ploch, a to zejména díky:**

- Intervence 05.31 - Prémiové celofaremní ekoplatbě, kde je vyžadováno vyčlenění alespoň 7 % neprodukčních ploch v podobě trvalých krajinných prvků, líniových prvků nebo nektarodárných úhorů
- Intervence 05.31 - Zavedení nové ekoplatby podporující tvorbu nových krajinných prvků (platba na výměru nově vytvořeného krajinného prvku)
- Intervence 17.70 – AEKO Meziplodiny (Meziplodiny pro zlepšení struktury půdy a Meziplodiny proti utužení půdy)
- Intervence 20.70 AEKO – Podpora biodiversity na orné půdě (Krmné biopásy, Nektarodárné biopásy, Kombinované biopásy, Ochrana čejky chocholaté, Druhově bohaté pokrytí orné půdy)
- Intervence 26.70 – Péče o agrolesnický systém – ochranné pásy podél vysazených dřevin

~~V průběhu administrace jednotných žádostí se dále ukázalo, že je **nízká motivace zemědělců vyčleňovat některé typy neprodukčních ploch**, které jsou pro životní prostředí obecně hodnotnější. Je tedy nutné podmínky upravit tak, aby lépe **motivovaly k vyčleňování těch více žádoucích prvků, a to plně v souladu s dohodou Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství o společné podpoře krajinných prvků**; návazně na tuto dohodu byla ustavena meziresortní pracovní skupina za účelem vytvoření příznivějších podmínek (legislativních, ekonomických apod.) pro rozšiřování krajinných prvků v zemědělské krajině. Výstupem činnosti pracovní skupiny je **návrh Společné iniciativy podpory krajinných prvků.**~~

~~Dalším důležitým aspektem je zohlednění finanční zátěže, a to zejména vzhledem k tomu, že na orné půdě vyhrazené pro neproduktivní plochy nebo prvky není možno provozovat žádnou rostlinnou ani živočišnou výrobu.~~ Tato změna bude pozitivně motivovat zemědělce pro vstup do intervence, a tím podpoří životaschopnost jejich činností.

Změna spočívá ve snížení požadovaného podílu neproduktivních ploch na minimálně 5 % a v úpravě požadované struktury neproduktivních ploch (včetně návrhu změny některých koeficientů), a to v následujících možnostech po celé nové programové období do roku 2027:

Žadatel má povinnost vyčlenit minimálně 5 % výměry orné půdy zemědělského závodu ve prospěch neproduktivních ploch, které jsou tvořeny plochami:

- úhorů a/nebo
- krajinných prvků^{*)} a/nebo
- ochranných pásů a/nebo
- plodinami vážící dusík s váhovým koeficientem 0,5 a/nebo
- meziplodinami s váhovým koeficientem 0,3; přičemž maximální podíl meziplodin je stanoven ve výši 60 % (po zohlednění váhového koeficientu) a/nebo
- kombinacemi těchto prvků.

Přehled váhových koeficientů:

- Meziplodiny = 0,3
 - Dusík vážící plodiny = 0,5
 - Nektarodárné úhory = 1,5
 - Krajinný prvek (KP) příkop = 2
 - KP mez = 1,5
 - KP mokřad = 2
 - KP skalka = 1,5
 - KP skupina dřevin = 1,5
 - KP solitérní dřevina = 1,5
 - KP stromořadí = 2
 - KP terasa = 1
 - KP travnatá údolnice = 1,5
 - Nově vytvořený KP = 3
- ~~minimálně 2 % jsou zastoupená úhory a/nebo krajinnými prvky^{*)} a/nebo ochrannými pásy nebo jejich kombinace, ostatní plnění neproduktivních ploch je dle volby zemědělce~~
 - ~~plodiny vážící dusík s přepočítacím koeficientem 0,5 a/nebo~~
 - ~~meziplodiny s přepočítacím koeficientem 0,5.~~

~~*) Navýšení a sjednocení koeficientu pro započítání trvalých krajinných prvků: 2,5 s možností cílení na nově vytvořené krajinné prvky.~~

~~Pokud žadatel vytvoří nové krajinné prvky (z orné půdy) v rámci nově zaváděné intervence Režimů pro klima a životní prostředí (08.31 – Režimy pro klima a životní prostředí – Vytvoření nových krajinných prvků), považuje se povinný minimální~~

požadovaný podíl neprodučních ploch v rámci základní celofaremní ekoplatby ve výši 5 % za splněný.

Ostatní podmínky intervence 05.31 - Režimy pro klima a životní prostředí – Základní celofaremní ekoplatba zůstávají beze změn, stále platí zásada celofaremnosti – zemědělec je stále povinen naplnit veškeré požadavky kladené vůči zemědělské kultuře (mj. např. zřídit ochranné pásy podél vody, dodávat stanovený objem organické hmoty do půdy, zpětně zatravnit pozemek v případě rozorání atd.), bez ohledu na navrhovanou změnu.

Právní účinky pro zemědělce nastanou nabytím účinnosti novelizovaného nařízení vlády k přímým platbám od roku 2025.

Dopad změny na cíle a ukazatele

Nepředpokládá se dopad na cíle a ukazatele

Dopad změny na plán financování

Vzhledem ke skutečnosti, že požadavek na vyčleňování neprodučních ploch je pouze jedním z mnoha požadavků pro výplatu celofaremní ekoplatby a většina ostatních podmínek zůstává touto změnou nedotčena, předpokládáme zachování původní plánované sazby pro rok 2024 na úrovni 67,92 €/ha, pro rok 2025-2027 na úrovni 65,47 €/ha. Tímto **změna nebude mít dopad na finanční plán.**